

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Naročna velja za Avstrijo: za celo leto 3 kron, za Ogrsko 6 kron 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 7 kron; za drugo inozemstvo se računi naročino z ozirom na visokost poštnine. Naročino je plačati naprej. Posamezne številke se predajo po 12 v.

Uredništvo in upravljivo se nahaja v Ptaju, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Stajerc

Kmetčki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 250— za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Privečkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 30.

V Ptaju, v nedeljo dne 29. julija 1917

XVIII. letnik

Kmetje, obrtniki, delavci!

Tri leta najkrvavejše vojne imamo za seboj. Bremena so neskončna in treba je, da pove naše ljudstvo svoje pošteno mnenje. V ta namen sklicuje „Štajerčeva“ stranka za

nedeljo, dne 29. julija 1917
ob $\frac{1}{2}$ 10. uri dopoldne na vrt
„VEREINSHAUSA“ v Ptaju

ljudsko zborovanje

katerega DNEVNI RED je:

vojna in mir.

Možje in žene! Ne gre se za nobeno stranarstvo, za nobene posebne cilje! Gre se za domovino in ljudstvo, ki prinaša v tej vojni tako grozovite žrtve. Ljudski glas — božji glas! Treba je torej, da pridete vsi, možje in žene, da izjavimo skupno svojo voljo in svojo željo.

Vsakdo na zborovanje!

Nemčija za mir pripravljena.

Tudi sovražniki nemške misli morajo — v kolikor jih zagrijenost ni duševno razmerila — priznati, da je naša za veznica Nemčija v tej grozoviti vojni v vsakem oziru svojo dolžnost in več kot svojo dolžnost storila. Ne samo na bojiščih, kjer se nikdaj ne more boriti zoper nemško orožje, ki je zmagovalo v Egiptu in Aziji, v Belgiji in na Francoskem, v Karpatih in na Balkanu, na Severnem in Črnom morju, — tudi glede varovanja človečanstva ter iz tega sledče poštene miroljubnosti. Nemčija, kakor tudi krasna naša Avstro-Ogrska ter njuni zavezniki, so že enkrat izjavili, da hočejo mir, ki mora biti seveda tak, da nas hudočni sosedji ne bodejo nikdar več napadli. To stališče imamo mi in naši zavezniki tudi še danes. Treba je to opomniti zlasti zaradi tega, ker izvestni hujščari tudi pri nas danes lažijo, kakor da bi Nemčija zakrivila vojno in kakor da bi ona bila zapreka miru. Temu nehvalečnemu vseslovenskemu hujškanju mora biti enkrat konec! Nemčija je naš najzvestejši prijatelj in zaveznik in zato jo ne sme nikdo obrekovati in povati.

Avstro-Ogrska kakor Nemčija jast za mir. Vkljub temu, da smo na vseh frontah zmagovali, smo za mili, pošteni mir. Dokaz temu govor novega nemškega kanclerja dra. Michaelisa v nemški državni zbornici z dne 18. julija. V sledečem prinašamo glavne poteze tega govora:

Beseda nemškega kanclerja.

Državni kancler dr. Michaelis je izvajal:

Odkar me je Njegovo Veličanstvo poklicalo na mesto državnega kanclerja, mi je danes prvikrat čast, da stopim v stik z visoko zbornico. V najnesnejšem času je položeno veletežko breme na moja ramena. Ozirajoč se na Boga in zaupajoč v nemško moč, sem se upal in bom služil stvari v najkrasnejšo vnemo. Vas, gospodje moji, prosim zaupanja polnega sodelovanja v duhu, ki se je v tem krogu tekoma vojne sijajno izkazal.

Nemčija prisiljena k vojni.

Ako bi ne bil trdno zaupal v pravičnost naše stvari, bi ne bil sprejet tega mesta. Moramo si dnevno predočevati dogodek pred tremi leti, ki so zdodovinsko konstatirani in ki dokazujejo, da smo bili prisiljeni k vojni. Oboroževanje Rusije — tega tajna mobilizacija, to je bila velika nevarnost za Nemčijo. Udeležiti pa se konference, tekom katere bi se mobilizacija nadaljevala, to bi bil političen samomor. (Prav na desnici.) Čeprav so vedeli angleški državniki, kakor je razvidno iz njihove višnjeve knjige, da mora ruska mobilizacija privesti do vojne z Nemčijo, niso posvarili Rusije z nobeno besedo radi vojaških odredb, ko je moj predtek v instrukciji dne 29. julija 1914 na cesarskega poslanika na Dunaju dal direktivo, da izjavlji: „Mi izvršimo radi svojo zavezniško dolžnost, moramo pa odkloniti, da bi se nas zapletlo v svetovno vojno potom Avstro-Ogrske vsled neupoštevanja naših nasvetov.“ Tako ne piše mož, ki hoče razvneti svetovno vojno, tako piše mož, ki se bori za mir in ki se je boril za mir do skrajnosti.

Pohod ruske armade je prisilil Nemčijo, da je pograbila za meč. Nam ni preostajala nikaka izbera in kar velja o vojni sami, velja tudi o našem orožju, zlasti o podmorskih čolnih. Zavračamo očitanje, da je vojna podmorskih čolnov v nasprotju z mednarodnim pravom in da krši človeške pravice. (Prirjevanje). Anglija nam je potisnila orožje v roke. S svojo morsko zaporo, ki je v nasprotju z mednarodnim pravom, je podvezala nevtralno trgovino z Nemčijo in proklamirala izstradalno vojno. Naša slabo upanje, da se Amerika na čelu nevtralcev postavi proti angleški nezakonitosti, je bilo prazno. Zadnji poskus, ki ga je Nemčija storila, da se prepreči s pošteno mišljeno mirovno ponudbo najskrajnejše, se je izjavil. Zato je moralna Nemčija izbrati zadnje sredstvo kot v sili preizkušeno protiodredbo in izvesti jo do skrajnosti v svrhu, da se skrajša vojna. (Odobravanje). Vojna podmorskih čolnov izvršuje to, kar se je pričakovalo in še več. (Odobravanje).

Vojna podmorskih čolnov.

Napačna poročila, ki so prihajala v javnost iz tajnih sej (Klici: Prav dobro!), so nekaj časa povzročala nekak občutek prevare,

To pa je v zvezi s tem, da so prehitri preroki pričakovali, da bo vsled vojne podmorskih čolnov ob določenem času konec vojne. (Tako je!) Domovini niso izkazali nikake usluge. (Prav! Nemir. Predsednik zvoni.) Ugotavljajmo, da vrši vojna podmorskih čolnov z uničevanjem sovražnikovega ladijskega prostora to, kar mora: oškoduje angleško gospodarstvo in vojevanje naraščajoče od meseca do meseca, tako da se ne bo moglo več dolgo delovati proti potrebi miru. Nadaljnje delovanje naših vrlih podmorskih čolnov se moramo nadeljati s polnim zaupanjem. (Živahnodobravanje).

Pozdrav četam na kopnem in na morju. — Zvesti in hrabri zaveznički.

Trenotek, ko stojim na mestu, s katerega se more govoriti, da se sliši daleč po deželi, hočem porabiti v to, da pozdravim imenom domovine naše čete na vseh frontah, na kopnem in na morju, v zraku in pod morjem. (Živahnodobravanje). To, kaj so naše armade pod vodstvom svojih velikih vojskovodij vsa tri leta storile, je nezaslišano v svetovni zgodovini. (Živahnodobravanje). Naša hvaljenost je neizbrisna. (Odobravanje). Spomnjamo pa se s hvaljenostjo tudi naših zvestih in hrabrih zaveznikov. Orožno bratstvo, ki je preizkušeno v vročih bojih, se ne opusti. (Odobravanje). Nemčija se drži trdnno v zavezniških zvestobi pogodb in dogоворov.

Ugoden vojaški položaj.

Poročila o vojaškem položaju s strani najvišjega armadnega vodstva so tako dobra. Na zapadu so se izjavile ofenzive Angležev in Francozov in protinapadi naših armad dokazujejo njihovo nezljomljeno silo in boljšo zmožnost. (Živahnodobravanje). Na vzhodu vsled notranjih zamotljajev se ni izvedel napad milijonskih armad. Nastopil je razmeren mir. Sele ko so napačna poročila in hujščari znova podzgale vojake na Ruskem, je prišlo do sedanje ofenzive. Njen cilj je bil Lvov in Janez z oljem pri Zloczowu, da bi škodovali naši podmorski vojni.

Poročilo o uspehu na vzhodu.

Brusilov je dosegel s svojo brezobzirnostjo in ogromnimi žrtvami samo neznačilne prednosti in pred pol ure sem dobil brzojavko feldmaršala, ki se glasi: Državnemu kanclerju. S strani ruske ofenzive v Galiciji izzvan, se je danes pričel tamkaj močan napad. Pod osebnim vodstvom generalfeldmaršala Leopolda Bavarskega so nemške čete s podporo avstro-ogrskih prebile ruske pozicije pri Zloczowu. (Živahnodobravanje). One prednosti Brusilove so s tem zopet izravnane.

Amerika.

Grška je prisiljena stopila v vojno proti nam. Naša, z Bolgari skupna fronta vztraja. Italiji enajsta soška bitka ne prinese cilja, katerega želi ona in njeni zaveznički, to je

STRASCHILL'ova grenčica iz zelenjave zdravilnih zelenjav iz najbolj uspešnih korenin. **STRASCHILL'ova grenčica iz zelenjave** je naravni izvleček (ekstrakt) najfinješih

Trsta. V Kavkazu in Palestini je boj ponehal radi letnega časa. Ko se zopet razvname, bo turška armada znova oborožena. Zaupanja polno razpoloženje ententhalih držav z bog pristopa Amerike, priznavamo brez kake težave. Izračunalni smo, koliko je potreba prostora na ladjah za prevoz nove armade iz Amerike v Evropo, koliko tonaž je treba za prehrano take armade. Francija in Anglija komaj vzdržita, da ne oškodujeta vojnega gospodarstva. Po naših dosedanjih uspehov bomo zmagali tudi novega sovražnika. To je naše trdno prepričanje in zaupanje. (Odobravanje.) Zato rej moremo mi in naši zavezniki z mirno govorstvo pričakovati nadaljnega razvoja vojaških dogodkov. (Ponovno odobravanje.) In kljub temu je v vseh sрih pereče vprašanje, koliko časa bo še trajala vojna.

Mirovni cilj Nemčije.

Prihajam sedaj k predmetu, okoli katerega se koncentriira interes nas vseh. Nemčija ni hotela vojne. Ni je hotela, da bi osvajala in svojo moč nasilno povečala in zato vojne, če jí přinese časten mir, tudi ne bo nadaljevala, samo da bi nasilno osvajala. (Čujte, čujte pri soc. demokratih.) To kar hočemo, je v prvi vrsti, da mi, ki smo se uspešno uveljavili, kot taki napravimo mir. Sedanja in bodoče generacije naj za desetletja ohranijo v sijsnjem spominu sedanji čas vojne preizkušnje kot čas nezaslišne energije požrtvovanosti našega naroda in naših armad. (Živahno pritrjevanje.) V tem duhu hočemo pristopiti k pogajanju, k darbočas. (Pohvala.) Miru ne moremo še enkrat ponudit. (Pritrjevanje.) Roka, ki je bila enkrat ponujena, pošteno in miroljubno, je segla v prazno. (Ponovno pritrjevanje.) Kadar napravimo mir, moramo v prvi vrsti doseči, da bodo mene nemške države za vse čase zavarovane. (Živahno pritrjevanje.) Potom sporazumljena (pohvala levo in v centru) in kompromisa moramo garantirati življenske pogoje nemške države na kontingentu in preko morja. Mir mora tvoriti podlago za trajno spravo med narodi (živahna pohvala), one-mogočti mora nadaljnja vsled gospodarskega zapretja povzročena sovraštva, mora nas obvarovati proti temu, da iz oborožene zvezne naših sovražnikov ne nastane gospodarska sovražna koalicija. Ta cilj bi se dal doseči v okviru Vaše rezolucije, kakor jo smatram jaz. (Pohvala.) Če bodo sovražniki opustili svoje osvajalne pohlepe, svoje poželenje nas poraziti na tla in kadar bodo želeli se z nami pogajati, sta ves nemški narod in nemška armada s svojimi voditelji, ki soglašajo z mojimi izjavami (čujte, čujte!), edina v tem, da sovražniki, ki izteza tipalnice, vprašamo, kaj nam ima povediti, kajti mi hočemo pošteno in pripravljeni za mir pričeti s pogajanji (Pohvala).

Konec.

Gospodje! Vozimo se po razburkanem morju, v opasnih vodah — toda pred nami

Nenavadne so posledice slabega prebavljanja pri različnih ljudeh. Enega stori slaba prebava lenega, drugega jezljivega, potem zopet drugemu domisljaju predstavlja različne bolezni. Marsikteri postane vsled slabe prabave debel in neokreten, marsikdo zopet slaboten in suh. Tudi bolečinam v glavi je pripisati največkrat kot posledico slabe prebave, ravnotako rumeni barvi na licu, kožni nesnažnosti, slabi rasti las in neprijetni ustni sapi. Veliko jih trpi na slab prebavi in se ne zmenijo dosti, čeprav morajo čutiti posledice vsak dan. Zato svetujemo v takih slučajih za pospešenje prebave in odvajanja Fellerjeve želodec okrepčuje lagodno odvajajoče rabarbarske kroglice z zn. „Elsa-kroglice“. Iste so najprijetnejše odvajalo sredstvo, s popolnoma neškodljivim, nedrežečim gotovim učinkom. Predvojne cene: 6 škatljic poslije na vse strani poštnine prosti za K 4'40 lekarnar E. V. Feller, Stubic, Elsatrg štev. 241 (Hrvatska). Obenem priporočamo Fellerjev bolečino lajšajoči rastlinski esencni fluid z zn. „Elsa-fluid“. 12 steklenic poštnine prosti za 6 krov, ki se naroč obenem. Malokrat se je kakšno sredstvo tako hitro priljubilo, kakor „Elsa-fluid“. Toda to ni čudno, ker je res dobro, ker odpravi veliko bolečin in še celo zastarele bolečine. (lu)

stoji cilj v svetlih barvah. To, česar si želimo, je nova krasna Nemčija, ne Nemčija, ki hoče s svojim orožjem terorizirati svet, ne temveč moralično vedenia, bogabojječa, zvesta, miroljubna, silna Nemčija, ki jo ljubimo vsi. Za to Nemčijo umirajo naši brati, to Nemčijo si hočemo izvojevati kljub vsem sovražnikom. (Splošno živahno odobravanje).

* * *

To je torej stališče Nemčije, zveste naše zaveznic v vojni in miru. In to stališče mora vsak poštenjak podpisati. **Skupno z Nemčijo smo bili prisiljeni v to najkrvavejšo vojno, skupno z Nemčijo hočemo doseči zmogoviti mir ter si vstvariti srečno bodočnost.**

Svetovna vojska.

Avtstrijsko uradno poročilo od četrtega.

K.-B. Dunaj, 19. julija. Uradno se dares razglaša:

Vzhodno bojišče. Južno od Kalusza poskusili so Rusi po vporabi močnih sil, pridobiti nazaj njim iztrgane visočine. Njih naporji so se izjavili pod težkim i sovražnim izgubam. Severno od Dnjestra do proti Brody južno povzročila so uspešna podjetja naskočnih čet živahnih topovskih ogenj, ki se je zlasti danes zjutraj v posameznih oddelkih do znatne ljutosti povisal. Tudi v Wolhyniji nastopile so avstro-ogrške in nemške napadalne čete z ugodnim uspehom.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od četrtega.

K.-B. Berlin, 19. julija (W.-B.). Iz večkega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Nasilna pozivedovanja Angležev v oddelku obrežja in vzhodno od Yperna so se pred našimi črtami izjavili. Južno-zapadno od St. Quentinja naskočile so naše čete po močnemu ognjenemu učinku francosko visočinsko postojanko v razširjenosti enega kilometra. Sovražnik pustil je večje število vjetih in več strojnih pušk v naši roki in je povisal svoje izgube s protinapadi, ko so se zvezčer in zjutraj pred pridobljenimi jarki brezuspešno razbili. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na Hochbergu prisilil je naš uničevalni ogenj Francoze, da izpraznijo dele tam pridobljenega ozemlja. V gozdu Avocourt smo z napadom dan popreje izgubljene dele postojanke zopet nazaj pridobili.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Že dneve sem živahnejše ognjeno delovanje južno od Dnamburga in Smorganja trajalo je tudi včeraj naprej. Severno-zapadno od Lucka in na vzhodnogališki fronti pripeljale so napadalne čete mnogoštevilno vjetih seboj. Južno od Dnestrja in napadli so Rusi južno od Kalusza od nas nazaj pridobljene visočinske postojanke z močnimi silami. Bili so povsod pod težkim i z gubami zvrnjeni.

Makedonska fronta. Med Ochrida in Prespa, na Dobrem Polju in levem bregu Vardarja živahnejše ognjeno delovanje.

Prvi generalkvartirmožster
Ludendorff.

Rusi v polnem razpustu.

Avtstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 20. julija. Uradno se dares razglaša:

Vzhodno bojišče. Izzivani vsled od zapadnih sil in Amerike proti volji ruskega ljudstva izsiljeni sovražni ofenzivi, pričeli so včeraj zjutraj zavezni v vzhodni Galiciji s protinapadom. Ob 5. uri 30 minut

zjutraj so nastopile med prostorom od Złoczowa in Seretom nemške in avstro-ogrške baterije z ogromnim učinkom. V dopolninskih urah sledil je naskočni napad od c. in k. oddelkov spremljane nemške in fanterije. Zmagoviti napadlci sunili so skozi tri močno izzidane črete. Rusi so se umaknili v polnem razpustu in pustili veliko število mrtvih ter težko ranjenih na bojišču. Na vjetih se je do včeraj zvezčer nekaj tisoč nazanilo. V ostalih oddelkih gališke fronte prišlo je do cele vrste manjših, za zvezno orožje uspešnih bojevnih dejanj. Pri Nowici južno od Kalusza bili so ruski napadi v artiljerijskem ognju braniteljev zadušeni. V Karpatih dvignil se je sovražni topovski ogenj mestoma čez navadno mero.

Italijansko bojišče. Ob Soči na obeh straneh povisano artiljerijsko delovanje.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 20. julija (W.-B.). Iz večkega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji je dosegla artiljerijska bitka zopet skrajno ljutost. Sovražni sunki so se izjavili. Ob Artois-fronti živahnog ognjeno delovanje. Pri Gavrelle ponoči prodriajoči angleški bataljoni bili so nazaj vrzeni. Tudi pri Monchy napadli so po močnemu ognju Angleži nanovo, brez da bi dosegli nadaljnih uspehov. Južno-zapadno od St. Quentinja imeli so Francozi pri trikratnem brezuspešnem napadu zoper nas zavzete jarke krvave izgube. — Armada nemškega prestolonaslednika. Severno-zapadno od Craonne vzele so naše čete po kratkem, močnem ognjem učinku dele francoske postojanke na Winterbergu. Sovražnik se je ljuto branil in je imel težke izgube. Vjeli smo 375 mož, zaplenili pa mnogo jarkinoga orožja. Sele zvezčer so pričeli protinapad Francozov; vodili so do težkih ponočnih bojev, pri katerih smo nekatere od nas zavzete jarke zopet opustili.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Dne 1. julija je ruska vlada v vzhodni Galiciji del ruske armade k ofenzivi vodila, katera se je po neznanih začetnih uspehih vsled ogromnih izgub kmalu vstavila. Ruski vojak, katerega želja po miru se je skoraj na vseh krajinah naše fronte v približevalnih poskusih izrazila, bil je zopet zastonj za entoto žrtvovan. V odgovor na napad Rusov so naše čete včeraj protinapad pričele. Pod osebnim vodstvom princa vdarili so nemški armadni zbori po učinku ognjeni pripravi od nemške in avstro-ogrške artiljerije proti ruskim postojankam med Seretom in Zloti Lipom ter so predeli tri močne obrambene cone. Sovražnik je imel težke krvave izgube in se je v razsulu nazaj umaknil. Včeraj popoldne se je par tisoč vjetih poročalo. — Ob Nowici smo imeli lepe delne uspehe in so bili novi ruski močni napadi z velikimi izgubami odbiti. — Fronta nadvojvode Josifa. V severnih Karpatih močnejši ogenj nego v zadnjem času. Tudi v gorovju vzhodno od Kezelj-Vasarhely se je bojevno delovanje povisalo.

Prvi generalkvartirmožster
Ludendorff.

Zasledovanje Rusov.

Avtstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 21. julija. Uradno se dares razglaša:

Pri Nowici južno od Kalusza povečale so avstro-ogrške in nemške čete svoje pred kratkim priborjene uspehe z zavzetjem neke nadaljnje visočinske postojanke. Pri Babinu bili so sovražni oddelki čez spodnjo Lomnicu vrzeni. Neposredno severno od Dnestrja

izjalovili so se ruski delni sunki. — Na obeh straneh železnice Lemberg-Tarnopol pod poveljstvom generalfeldmaršala princa Leopolda bavarskega peljani protinapad je uspešno naprej. Avstro-ogrski regimenti zavezeli so zopet severno-vzhodno od Brzezany začetkom julija izgubljeno prvo črto. Prti Avgustowi, Jezerni in Nastasowcu prodirajoče nemške in avstro-ogrsko bojne sile so te kraje prekoračile. Rusi zastavili so proti prodiranju zaveznikov mestoma ljuti odporni, ki se ga je moralo z ojstrim nastopom zlomiti.

Šef generalštava.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.B. Berlin, 21. julija (W.-B.). Iz večikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Deloma ljuti artiljerijski ogenj; poizvedovalni sunki ostali so za sovražnika brezuspešni. — Armada nemškega prestolonaslednika. V srednjem delu Chemin des Dames vdrli so deli nekega našega regimeta v sovražno postojanko, premagali posadko in se vrnili polnostilno s 100 vjetimi Francozi. Tudi na drugih krajinah smo napravili večje število vjetih.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Naše napadalno gibanje v vzhodni Galiciji je imelo nameravani potek. Za nujno umikajočim se ruskim silam, ki so se le deloma v bojih zadnjih čet postavile, so naše čete v hudem prodiranju v 40 kilometrov širokosti cesto Zloczow-Tarnopol na obeh straneh od Jezerne prekoračile. Kjer se je sovražnik vstavil, bil je v hitrem naskoku vržen. Kakor v prejšnjih letih naznanzajo goreče vasi in velika uničenja pot, ki so jo vzeli Rusi. Pričakuje se nadaljnje boje. — Severno od Brzezany vzele so avstro-ogrsko čete dne 1. julija izgubljene postojanke po ljutem boju nazaj. Severno od Dnjestra izjalovili so se sunki Rusov pred našimi črtami. Južno reke bil je sovražnik iz Babina vržen. Pri Nowici naskočili so nemški in avstro-ogrski regimenti ruske visočinske postojanke vkljub udovratnemu odporu. — Armada Mackensen. Na spodnjem Seretu so Rusi in Rumuni delavnejši nego doslej. En lastni sunek ob izlivu Rimnicula prinesel nam je 80 vjetih in več strojnih pušk.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Tarnopol v plamenih.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.B. Dunaj, 22. julija. Uradno se danes razglaša:

Vzhodno bojišče. Boji v vzhodni Galiciji se razvijajo do ogromnega udarca zoper ruske armade. Včeraj popoldne sunili so naši (nemški) zaveznički do Serečevega mostiča ob Tarnopolu. Ponoči se je na večih krajinah od Kozove v Tarnopol vodečo železnicu pridobilo. Tudi ruske množice južno-vzhodno od Brzezany se razpuščajo. Začelo se je zasedovanje na Kozovo. Mesto Tarnopol in mnogoštevilno vasi vzhodno od Sereta stoji v plamenih. V Jezerni se je mnogo vojnega materijala zaplenilo. Število vjetih se še ne more ceniti. Ob spodnji Narajowki pridobil je včeraj topovski boj znatno silo. V Karpatih je prišlo mestoma do prask.

Šef generalštava.

Ruska 11. armada poražena, ruska 7. armada se umika.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.B. Berlin, 22. julija (W.-B.). Iz večikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Bojevno delovanje se danes zopet splošno povisalo.

— Armada nemškega prestolonaslednika. Na Chemin des Dames bili so pri Brajne in Cerny vložni v francoske postojanke polni uspeha. Napravili smo veliko število vjetih in zavrnili ljute protisunke. — Armada vojvode Albrechta. Poizvedovalni boji v Sunogau prinesli so nam dobiček na vjetih in plenu.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Armada Böhm-Ermolli. Dne 19. julija zapričeti protinapad v vzhodni Galiciji se je izrastel do uspeha za nemško in zvezno orožje. Glavni del ruske 11. armade je poražen. Vkljub najslabejšim potnim razmeram prodirajo naše hrabre čete nevtrudljivo naprej. V mnogokrat ljutih bojih so novo upirajoče ruske sile povsod vrgle. Pokrajina zapadno od Tarnopola in železnica Brzezany-Tarnopol je na večih krajinah dosežena. Pri Brzezani se je prične zdaj tudi ruska 7. armada pod našim pritiskom umikati. Veliko je število vjetih in plena. V Jezerni padle so bogate zaloge na hrani, strelivu in vojnemu orožju v našo roko. — Pri armadni skupini v. Woysch bil je topovski boj ob Ščari in Serweču izvaden. Severno krilo je pri bojih armadne skupine Eichhorn udeležen. Med Krewo in Smorgonom napadli so Rusi po dnevi dolgem močnem artiljerijskem učinku včeraj zvečer z močnimi silami. Njih naval se je ob fronti nemških čet izgubenosno razbil. Po nemirni noči so se danes zjutraj tam zopet novi boji razvili. Severno do jezera Naroczer med jezerom Drissjati in Dnaburgom se je obdržalo povisano ognjeno delovanje. Večkrat se je ruske poizvedovalne sunke izjalovilo. — Armada nadvojvode Jožefa. Razven živahnega ognja v severnih Karpatih in uspešnih bojev v prednjem polju med dolinama Kasinu in Susita ničesar pomembnega.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Rusi bežijo na vseh frontah.

Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.B. Dunaj, 23. julija. Uradno se danes razglaša.

Vzhodno bojišče. Armada pl. Mackensen. Mestoma močni topovski boj. — Armada nadvojvode Jožefa. Med dolino Susite in „Kotom treh dežel“ se je bojevno delovanje znatno povisalo. Sovražnik napravil je na raznih krajinah napade; bil je povsod odbit. — Armada princa Leopolda. Zvezne čete dosegle so v zmagovitem prodiranju pri Tarnopolu reko Seret in so prekoračile železnicu Kozow-Ostrow, na obeh straneh Strype, v široki fronti. Rusi se umikajo tudi ob Narajowki. Učinek zmage se čuti tudi na južnem bregu Dnjestra do Karpat; povsod izpraznuje sovražnik svoje postojanke.

Šef generalštava.

Nemške zmage na zahodu in vzhodu.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.B. Berlin, 23. julija (W.-B.). Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji se je artiljerijska bitka zopet v polni moči vnela; trajala je skozi celo noč. Naši baloni bili so od sovražnega ognja in letalnih brodovij napadeni. Naši bojni letalci in odporni topovi so te napade izjalovili. Baloni so ostali nepoškodovani; 8 sovražnih letal je bilo sestreljenih. Poizvedovalni sunki angleških bataljonov so se izjalovili. Ljuti ponocni napadi vršili so se pri Avionu in Mericourtu. Začetne uspehe nasprotnika smo izravnali. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na severni strani Winterberg a posrečilo se je v krepkih, z ognjem dobro pripravljenih bojih, lastno postojanko v 1 kilometru širokosti naprej potisniti. Naše čete

so vrgle Francoza iz nadaljnih jarkinjih črt in napravile 230 vjetih. Na Corniettegori bile so naše napadalne čete uspešne. — Ena naših letalnih brodovij vrglo je včeraj dopoldne z opazovanim dobrim učinkom bombe na Harwich ob angleškem vzhodnem obrežju. Letala so se popolnoma vrnila.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Armada Böhm-Ermolli. Ob Duni se je artiljerijsko delovanje znatno povisalo. Južno-zapadno od Dnaburga se je en ruski sunek izjalovil. Južno od Smorgona do všečevsi Krewa napadli so po izgubenosnih navalnih prejšnjega večera Rusi zjutraj nanovo. Bobenski ogenj je začel napad, ki je vodil do menjajočih se bojev v naši prednji postojanki, v katero so Rusi na posameznih mestih vdrlji. Zvečer je bila postojanka v splošnem zopet v naši roki. Danes zjutraj so se široki novi napadi Rusov južno od Smorgona v našem zatvornemognju razbili. — Armada Böhm-Ermolli. Naš protinapad južno od Sereta postal je operacija: Rus se umika do Karpat. Izborno vodstvo in junaštvo čet uresničili so pričakovani uspeh. Stojimo na visočinah tesno zapadno od Tarnopola, smo prekoračili železnicu Rohatyn-Ostrow vzhodno od naše stare postojanke in zapričeli prodiranje na obeh straneh Dnjestra. Sovražnik se je južno imenovane železnice močno upiral. — Fronta nadvojvode Jožefa. Od karpatnih visočin pa do Putne se je rusko bojevno delovanje znatno povisalo. Več sunkov sovražnika bilo je odbitih. — Armada Mackensen. Ob spodnjem Seretu kaže živahnji ogenj na predstoječe boje.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Tarnopol — zaseden.

K.B. London, 23. julija. Kakor je izvedela Reuterjeva pisarna, so nemške čete Tarnopol zasedle.

Ogromni plen na Ruskem.

Avstrijsko uradno poročilo od torka.

K.B. Dunaj, 24. julija. Uradno se danes razglaša.

Vzhodno bojišče. Armada pl. Mackensen. Mestoma močni topovski boj. — Armada nadvojvode Jožefa. Med dolino Susite in „Kotom treh dežel“ se je bojevno delovanje znatno povisalo. Sovražnik napravil je na raznih krajinah napade; bil je povsod odbit. — Armada princa Leopolda. Zvezne čete dosegle so v zmagovitem prodiranju pri Tarnopolu reko Seret in so prekoračile železnicu Kozow-Ostrow, na obeh straneh Strype, v široki fronti. Rusi se umikajo tudi ob Narajowki. Učinek zmage se čuti tudi na južnem bregu Dnjestra do Karpat; povsod izpraznuje sovražnik svoje postojanke.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda. Zmaga zapadno od Tarnopola je zlomila ruski odporn med zgornjim Seretom in Tatarskim prelazom. Nemške čete pridobile so severno od Trembowle vzhodni breg Sereta. Ruske množice, ki so jim bile tam nasproti vržene, niso zmagale na tem uspehu ničesar spremeniti. Avstro-ogrski in nemški divizije so v bojih prostor od Podhajce prekoračile. Tudi na obeh straneh Dnjestra so pričeli zavezniki trdno za sovražnikom prodiranje na celi fronti. Še vedno je v nujnosti dogodkov nemogoče, dognati število vjetih, množino plena vsake vrste in urediti vse ter shraniti, kar so pustili Rusi pri begu podobnemu iz-

S seboj vzeti

je mogoče Fellerjev bol lajšajoči, osvežjujoči mentolov črtnik zoper migreno z znamko „Elsa“, ki stane samo 1 krono in se hrani v leseni puščici. Poljski delavci, hribolazci itd. ga uporabljajo za ohladitev pri prehodi vročini, za preprečenje solnčnega pika, dame ga uporabljajo zoper migreno, glavobol. Vsled prijetnega duha učinkuje oživljajoči in brani žuželkam. Pri pikih žuželk odstranjanje trganje v koži, zabranja odrešenje in zatečenje kože. Rabi se ga lahko dolgo časa in stane samo 1 krona. — Ti mnogo tisočkrat preizkušeni izdelki se naročajo pri lekarjiju E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 241 (Hrvatsko). Da se prihranijo poštninski troški, se lahko naročuje zajedno še drugi tu priporočani ali splošno znani izdelki, n. pr. močno francoško žganje, cimetove kapljice, Hofmanove kapljice; tucat stane samo 4 krone 30 v. Za zavoj in poštino 2 K 30 v več.

praznjenju bojevnega polja ležati. — Armada nadvojvode Jožefa. Z trdovratnostjo poskuša rusko vodstvo, razbremeniti svoje poražene vzhodno-gališke armade na drugih oddelkih vzhodne fronte potom napadalnih podjetij. V Karpatih bi se imel ta namen najprve z delnimi sunki dosegli. V „Kotu treh dežel“¹, v pokrajini Tölg yes in med dolinama Kasinov in Putne bilo je včeraj več takih sunkov zavrnjenih. Severno doline Putne so pričeli danes zjutraj Rusi, združeni z rumunskimi bataljoni, nanovo z napadom. — Armada Mackensen. Na rumunski zemlji razbili so se rusko-rumunski napadi že v ognju naše artiljerije.

Italijansko bojišče. Na kraški visoki planoti in pri Vodicah razvili so na obeh straneh topovi časovno večjo deavnost.

Šef generalštaba.

Zmage na vsej vzhodni fronti.

Nemško uradno poročilo o dorka.

K.-B. Berlin, 24. julija (W.-B.) Iz večkega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Artiljerijska bitka v Flandriji divja v doslej še nedoseženi sili dan in noč naprej. Poizvedovalni sunki proti naši fronti se množijo. Med kanalom od La Bassée in Lens traja živahnji ogenj naprej. Na obeh straneh od Hullucha ostala so ponočna sovražna podjetja brez uspeha. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na Chemin des Dames u s napadli so Francozi pri Cerny zopet v boju izkušeno našo 13. infanterijsko divizijo, ki pa kakor doslej ni izgubila niti pedi zemlje od v napadu pridobljenih postojank. Naš regiment št. 55 je v zadnjem času 21 napadov Francozov zavrnil. Na desnem bregu Maase vdrl so deli badskih regimentov v močno utrjeni gozd Courieres, so prizadeli sovražniku težke izgube in se vrnili z mnogoštevilnimi vjetimi.

Vzhodno bojišče. Vsa vzhodna fronta med Vzhodnim morjem in Črnim morjem stoji v znemuju ljudih bojev in velikih uspehov nemških ter zveznih čet. — Fronta princa Leopolda. Pri armadni skupini v Eichhorn napadli so Rusi zvečer zamaši pri Jakobstu, ko je bil zjutraj napad v široki fronti vsled uničevalnega ognja v začetku preprečen. Južno-zapadno od Dünaburga peljali so Rusi po močnemu artiljerijskemu učinku 6 divizij v 5 vrstah proti našim črtam, ki smo jih pa polno obdržali. Po hudi bližinskih bojih moral je sovražnik pod ogromnim izgubami se umakniti. Tudi pri Krewe naskočili so Rusi dopoldne zopet v 5 kilometrov širokosti; bili so zavrnjeni. Vas Krewe je zopet v naši roki. V splošnem je sovražnik južno od Smorgona z 8 divizijskimi napadel. Le kosi so se vrnili. — Armada Böhme-Romolli. Strategični učinek naših operacij v vzhodni Galiciji postaja vedno ogromnejši; tudi od severne karpatne fronte se umika Rus. Od Sereta pa do gozdov Karpat smo v širokosti 250 kilometrov v prodiranju. Naši zmagovalni armadni zbori so prehod čez Seret južno od Tarnopola priborili. Pri Trembowli bili so obupani množinski napadi Rusov nazaj vrzeni. Prekorali smo Podhajce, Halicz in črte od Bystrica-Solotwinske. Plen doslej ni za pregledati. Več divizij poroča po 3000 vjetih. Mnogoštevilno težkih topov do največjih kalibrov, železniški vlaki polni hrane in streliva, pancerski vlaki in avtomobili, šotorji, barake, vsakovrstno vojno orodje smo zaplenili in pridajo o prenaglem umikanju sovražnika.

Fronta nadvojvode Jožefa. Severno krilo se je južno od Dnjestra zapričetemu gibanju pridružilo. Ob vsej fronti močno oganjeno delovanje sovražnika. Na obeh straneh Bystrice in južno prelaza Tölg yes bili so ruski sunki zavrnjeni. Povišanemu ognju med dolinama Trotus in Putne sledili so v širokih oddelkih poskusi Rusov in

Rumunov, prodreti z napadom. Skoraj povsod držal je naš odporni učinek sovražnika v njegovih jarkih. Kjer je prišel vun, bil je zavrnjen. Danes zjutraj so se tam novi bojni vneli. — Armada Mackensen. Tudi ob Putni in Seretu dosegel je ognjeni bojni znamenito silo. Večkrat so rusko-rumunske čete z napadom prilegle; ali napadi so se že v našem ognju razbili.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Današnji skupni nakladi

priložili smo

prošpekt

c. kr. avstrijskega vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada

(zavarovalni oddelek za Štajersko),

Gradec, Franzensplatz 2, glede

vojno-posojilnega zavarovanja

katerega prijazno vpoštevanje najtopleje priporočamo. 323

Vojna na morju.

Francoski bojevni čoln potopljen.

K.-B. Bern, 19. julija. Glasom poročila „Petit Parisiena“ je en nemški podmorski čoln dne 19. t. m. francoski patruljski parnik „Eduard Conquieres“ v vzhodnem Srednjem morju potopil. Poveljnik, en oficir in 4 mornarjev je prišlo ob življenje.

Nad 700 sovražnikov utonilo.

K.-B. Amsterdam, 19. julija. „Times“ poročajo: Z velikim bojnim parnikom „Vangua“ prišlo je 37 oficirjev in okroglo 700 mož ob življenje.

21.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 20. julija. Novi uspehi podmorskih čolnov: V Biscayi in Atlantskem oceanu bilo je potopljenih 21.000 prostornih ton.

30.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 20. julija. Novi uspehi podmorskih čolnov v Srednjem morju: 30.000 prostornih register-ton.

Šef admiralnega štaba mornarice.

23.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 21. julija. Eden naših (nemških) podmorskih čolnov je v Atlantskem oceanu zopet 23.500 prostornih ton potopil.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Potopljeni!

K.-B. Berlin, 23. julija. V severnih zatvornih pokrajinalah so nemški podmorski čolni zopet 8 parnikov in 4 ladje na jadre uničili.

Šef admiralanega štaba mornarice.

Izpred sodišča.

Kmetske zapravljkve.

Dunaj, 18. julija. Tudi na kmetih je dosti zapravljkv, ki ne vedo, kako bi se oblačile in denar tratile. Pri deželnih sodnijih v Ljubljani bil je posestnik Janez Pegava zaradi vlačugarstva obtožen. Dajal je namreč svojim trem hčerkam in njih ljubimcem v lastni hiši bivališče. Sodnija ga je obsodila na več mesečno kazeno. Hčerke obtoženca so se prav dragoceno oblačile, so očetovo hišo večkrat zapuščale in se pozno ponoči vračale, tako, da so za lastne hčerke skrbni vačščani zadevo orožnikom in župniku naznanili. Dve hčeri sta bili tudi od okrajnega glavarstva v Postojni zaradi tega nepoštenega življenja z

zaporom kaznovani. Vlačile so se hčerke o navzočnosti očeta z oficirji. Vsled tega je bilo oče na več mesecev ječe obsojen. Kasajši dvor je njegovo pritožbo zavrnil in prvo sodbo potrdil. Po našem mnenju bi bili vsi starši strogo kaznovati, ki puste svoj dekleta v sramotnem življenju.

Uspeh policijskega psa.

Celovec, 19. julija. Na gradu Lind občina Maria-Saal na Koroškem uslužbeno gospodinja Marija Leininger opazila je, da ji je nekdo iz zaprte omare 1200 kron ukradel. Sum je padel na v bližini stanovanja Pavla Mulicha. Policijski pes šel je za sledom od omare pa do 10 minut oddaljenega stanovanja tatrice. Pri hišni preiskavi so našli v nekem kotu divana 670 K skritih. Tatica je sicer tajila, ali sodišče jo je vendar na mesec v ječe obsojilo.

Navjalke krompirjevih cen.

Ptuji, 25. julija. Pred tukajšno c. k. okrajsko sodnijo se je imela zagovarjanja zaradi navijanja krompirjevih cen posestnika Katarina Klasic iz Mihovca. Prodajala je novi krompir 1 „masl“ od 5 do 6 kron, 1 „mecen“ 30 krun in 100 kil po 100 krun. Obsojena je bila zaradi tega vojnega odruštva na 14 dñi zapora, 3000 krun denarne globe, povrnivo troškov ter objavo razsodila v časopisih. — Isti dan se je imela zagovarjanja posestnika Barbara Butolona iz Mihovca. Ta je prodajala en kilogram novega krompirja po 80 vinarjev. Obsojena je bila istotako na 14 dñi zapora in 500 krun globe, plačilo troškov ter objavo razsodbe v časopisih.

Krapina-Toplice zdravi giht revma prospekt gratis.

Pouk o konzerviranju sadja brez sladkorja v gospodinjstvu.

Spis Heinrich Pfeiffer, profesor na višji šoli za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneburgu.

(Nadaljevanje in konec).

Jabolka se olupijo in zrežejo v obročke ali olupljena razdele v krhli, jedrnica se odstrani; drobna jabolka se celo olupijo, a jedrnica se izvrta. To pripravljanje se vrši pri manjših množinah z roko. Toda tudi v ta namen se dobre za gospodinjstvo mali, ceni strojki sadje hkrati in obročki ne porujo na zraku, se de nejo takoj, ko so bili zrezani, v 1/4 raztopino kuhinjski soli. V tej kopelji ne smejo ostati več nego največ 20 minut, potem se izložijo na sušilnik in postavijo na ognjiščno pločo ali se bolje v odprt počepico. Sušite, dokler se obročki in krhli ne otipajo kakor usnje.

Drobne hruške se kar cele posušijo. Jedrnice se odstraniti, ker je mehkokožna in prebavljiva. Več sadovi se razrežejo olupljeni ali neolupljeni na dva ali tri dele. Hruške z masleno mehčino naj se pač že zrele suše, toda ko imajo še trdo meso. Pri hruškah z kuhanje z trdnim mesom je primerno, da se pred sušenjem poparijo, dokler ne postanejo tako mehke, da jih je mogoče prebosti s slamnato bilko. S tem se dobije boljša barva, sadno meso postane steklasto, prejšnjo in se pospeši sušenje. Popolnoma zrele čepi pridejo brez vsake predpriprave na sušilnike. Čepi se morajo v začetku sušiti le pri nizki topolini, ker sicer popokajo in se sok izcedi; šele malo po malo se na suši pri večji topolini. Sušijo se naj tako dolgo, da ne dajo nikakega soka več od sebe, ako jih več skupko krepko stisneš v pesti.

Največjega pomena je pridelovanje marmelad, ker so najbolje nadmnesilo masti za mazanje kruha. Za marmelade je mogoče predelati vsakovrstno in tudi dije sadje, bodisi samo mešano ali pomnoženo z narednimi povečalnimi sredstvi. Sadje se naj opere, crvijo in nagnijo lepotoči in iztrebi ter kuha z malo vodo ali v lastnem soku, da postane mehko in se le v slučaju potrebe pretlači. Vkuhanje (vgoščenje) sadnega mozga naj trajal le toliko časa, da je sposoben za mazanje, ker bo hranični barvo in vonj. Ker bi se ta zmes ne vzdržala brez večjega sladkorja dodatka, naj se napolni v steklenice z neprodušnim ali brezkalnim zamaškom ter kuha pod ure pri 90° C ali pa konzervira z dodatkom 1 gr bencoe-kislega natrona na 1 kg. Sladkor ali slad-

se lahko primeša po okusu pozneje pri vsakrabi.

Priporoča se, da se na ta način napravijo iz vseh drugih vrst, kakor dozrevajo, taki napol, gotovi pridelki. Te se pozneje dogovore, medsebojno zmešajo ali umnože s povečalnimi sredstvi.

Za sok brez sladkorja se lahko najbolje predelajo jabolka sama, jabolka mešana s hruškami, češljaj in sladkor. V to namenjeno sadje mora biti dobro zrelo in mora oprati; jabolka in hruške se razrežejo, z malo sladkorja kuhajo, da postanejo mehke, na debelo prečljučijo med pridržnim mešanjem tako dolgo ugoščajo (ukupno), da ne obvivi nič zmesi več na mešalnici. Ako je sok napolnjen še vroč v shrambene posode, se naredi zgoraj trdna skorja, ki pospešuje vzdržanje. Trajnost se doseže z odtegnitvijo vode pri vkuhanju.

Nesladkorjeni sadni soki se napravljajo iz jabolka, ki so v grozdja. Zreli sadovi se morajo oprati, na del zmeščati in stisniti, ali da se dobijo čistiji sok, največje, z malo vode kuhajo, da se zmeščajo in sok postavi skozi platno, dobljeni sok se nalije v popolnoma čisteklenice, zamaši, zvezje in kuha pri 80° C pol ure. Ako je postal sok močno moten, se pusti, da se sedi; potem se prelijije čisti sok in kuha še enkrat pri 65° C.

Sladkorjeni soki, kakor se navadno napravijo iz malin, ribeža in jagod, bi se morali, kakor zgoraj navedeno, kot surov soki sterilizirati ali z 1 gramom anzoë-kislega natrona konzervirati. Pred rabo se jim doda potreben sladkorin se še enkrat kuhajo neštej minut, odpenijo, napolnijo v steklenice in sterilizirajo.

Ostanek se porabi za sok in marmelado.

Varjenje brez sladkorja je prav lahko naložje pri marelkah, breskvah, slivah, češljajih in vseh vrstah jagod. Zrelo sadje (koščasto sadje se zreže na deli in otrebi koščic) se brez vode in sladkorja gosto napolni v steklenice, neprodušno zamasi in potem kuha pol ure v vreli vodi. Tako sadje se lahko potem s sladkorjem skuhata ter porabi kot kompot ali uložek k močnim jedilom.

Kot posode za obrambo se morejo rabiti vsakostne steklenice za vkuhanje, kamenitasti lonci in vrči. Posoda se mora očistiti z vročo raztopino sode, dobro pogledati, da so take, ki se morajo napolniti z vročim sadjem, se naj poprej oprejajo.

Vse sadne konzerve se morajo shraniti v hladnih in zračnih prostorih. Tudi se morajo od časa do časa pogledati, da so take, ki postajajo motne, plesnate itd. Rabijo ali še enkrat prekuhajo.

Cenjeni naročniki!

Ob začetku polletta usojamo si uljudno vsejene naročnike vabiti na zopetno naročenje „Štajerc“. V lanskem letu, takor že preje je naš list dokazal, da je najboljši zagovornik ljudskih pravic, pa tudi najzvestejše glasilo avstrijskega mišljenja. Ničluda, da si je „Štajerc“ i sedaj v vojni pridobil novih priateljev in odjemalcev. Pa ne samo doma, tudi v vseh vojaških bolnišnicah in na vseh frontah, v strelnih jarkih ga čitajo z navdušenjem in veseljem. Prepričani smo tedaj, da bode imelo tudi letošnje vabilo na naročenje mnogo uspeha. Prosimo v prvi vrsti stare naše naročnike, da naj nam čimprej vpošljajo naročnino, ki jo je pri vsem listu naprej plačati. Prosimo pa tudi vse priatelje, da nam naj z neumorno agitacijo pridobivajo vedno novih somišljenikov in odjemalcev. „Štajerc“ ostal bode vedno zvest svoemu naprednemu, štajersko-koroškemu, avstrijskemu mišljenju!

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejne brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejni naznameni z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejni z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 28. julija: Sv. Margareta*, okraj Neumarkt; Brežice (svinjski sejem).

Dne 30. julija: Sv. Martin pri Vurberku**, okraj Maribor; Ormož**; Klein**, okraj Arvež; Laßnitz-Lambrechtu**, okraj Murau.

Dne 31. julija: Zagorje, okraj Kozje; Marenberk**; Ormož (svinjski sejem); Kočnje**; Sv. Jakob**, okraj Gornjigrad; Scheifling*, okraj Neumarkt.

Dne 1. avgusta: Pišece**, okraj Brežice; Gleichenberg**, okraj Feldbach; Lučane (sejem za malo živino), okraj Arvež; Gomilica**, okraj Lipnica; Ponikva*, okraj Celje; Ptuj (svinjski sejem); Imeno (svinjski sejem), okraj Kozje.

Dne 2. avgusta: Sv. Lenart**; Haus,

okraj Schladming; Bruck; Gradec (konjski sejem); Breg pri Ptaju (svinjski sejem).

Dne 3. avgusta: Sv. Stefan, okraj Kirchbach; Gradec (sejem za klavno živino); Rogatec (svinjski sejem).

Dne 4. avgusta: Sv. Gora**, okraj Kozje; Arnoče**, okraj Šoštanj; Strassegg**, okraj Bruck; Brežice (svinjski sejem).

Dne 5. avgusta: Sv. Osvald, okraj okolica Gradec; Gasen, okraj Birkfeld; Vordernberg, okraj Leoben.

Dne 6. avgusta: Puch**, okraj Weiz; Sv. Osvald, okraj Oberzeiring; St. Wolfgang*, okraj Obdach; Gleichenberg**, okraj Feldbach; Sv. Janž**, okraj Arvež; Lemberg**, okraj Šmarje pri Jelšah; Loka, okraj Laško; Spodnja Poljskava*, okraj Slovenska Bistrica; Nova cerkev**, okraj Ptuj; Fehring**.

Dne 7. avgusta: Celje; Ormož (svinjski sejem); Radgona*.

Razno.

V Gradcu je oblast zaplenila pri pekovskemu mojstru Schlundu okoli 30.000 jajc in več druzega blaga. Pek je iz grde dobičkaljnosti zbiral jajca, medtem ko mora tisočerog ubogih družin pomankanjanje trpeti.

Požar vsled strele. Piše se iz Neuhausa (Doberna) pri Celju: Med nevihto dne 17. t. udarila je strela v lepo posestvo Jeunišek graščaka Huberta Golle v Lembergu. Mnogoštevilno živino so zamogli sedi rešiti. Tudi se je s pridnjim delom preprečilo, da se ni ogenj na stanovanlo poslopje razširil. Požarna brama vsled oddaljenosti ni mogla priti.

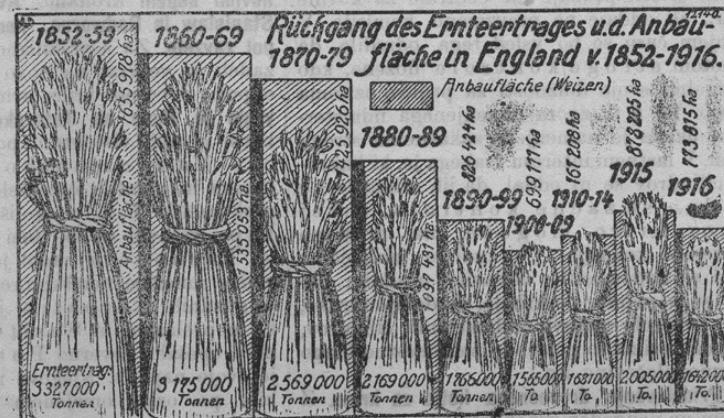
Železniška nezgoda. Pred nekaj dnevi prišel je konduktter Alojz Hohenfaser v postajo Šoštanj med „puferje“. Težko ravnjenega so spravili v celjsko bolnišnico, kjer se bori s smrtno.

Detemorilke. Vžitkarjeva hčerka Marija Schraml v Zgornjivasi porodila je dečka, katerega je takoj po rojstvu usmrtila. Drugi dan ga je pustila od sina grobokopa na vaškem pokopališču pokopati. Sin je operabil rane na otroku; vsled tega je stvar nznani. Marijo Schraml so zdaj zaprli. — Posestnikova hčerka Terezija Ježnik v Kostajniku je istotako umorila svojega novorojenega dečka takoj po porodu in je zakopala mrljico v vinogradu svojega očeta. Oddali so jo sodniji.

Slov. Gospodar je postal — odkar je postal cenzura nekaj milejša — zopet zloglasni stari lažnik, kakor je bil to v mirnem času. Poročali smo pred kratkim, da je rusko vojno uradno poročilo govorilo o neki „češkoslovanski brigadi“, ki se je v boju zoper avstrijske čete posebno odlikovala. To seveda staremu lažniku v Mariboru ni bilo prav, ker leži pred vsakim češkim velezidzajalcem na trebuhi. In tako je „Gospodar“ napisal zvajčno laž, da obstoji dotedna brigada iz na Ruskem naseljenih Čehov ter Slovakov. Otiči lisjak ti! Urban je dognano, da to ni res in da obstoji dotedna brigada iz čeških dezertirjev ter velezidzajalcev, iz tistih ljudi, ki so znali začetkom vojne tako lepo roke k nebuh dvigati in iz tistih, katerim je češki velezidzajalec Masaryk zdaj iz Angleškega sem gratu-

Angleške žetve.

Naša slika nam kaže nazadovane angleške žetve in nasadne plošče od leta 1852 do 1916. Cenjeni čitatelji bostejo iz števk lahko izpredvideli to nazadovanje. Letos je položaj za Anglijo še slabši.

liral... „Gospodar“ je torej zopet vedoma lagal, samo da bi branil dezterje in lopove, ki so vsakemu narodu in vsaki državi le v sramoto. Za „Gospodarja“, ki bi vendar kaj razumeti moral o liguorijantstvu, je pač čudno, da kaže tako očitno svoje toplo srce za dezterje in vlevezidzajalce!...

Smrt pod vlakom. Te dni se je jutranji osebni vlak v Maribor, ki stoji tam itak pol ure, ravnotkar iz postaje odpeljal, ko je neki vojak iz vagona skočil. Nesrečnež bil je grozovito razmiserjen in takoj mrtev.

V Mariboru sta zaradi nekakih notranjeobčinskih zadev župan dr. Schmidt in njegov namestnik Karl Nasko svoje posle odložila. Stvar je napravila mnogo razburjenja v mestu, ker sta ta dva moža tekomp dolgih let mnogo koristnega za prebivalstvo storila. V zmislu občinskega sklepa se je oba prosilo, da naj svoja mesta zopet prevzameta. To se je tudi zgodilo. S tem je občinska kriza v Mariboru na najboljši način rešena.

Žalostna smrt mladega rudarja. Piše se nam iz Judendorfa z dne 17. t. m.: Nazznani hočem vsem sodrugom, znancem in prijateljem, sploh vsem tistim, ki so poznali miroljubnega v prijaznega fanta Valentina Mali, da se je v tukajnem rudniku ponesrečil in zaradi težke poškodbe v 24 urah nato končal svoje mlado življenje. Bilo je na 16. junija dopoldne; bil je na delu ter kakor že nezgoda zahteva, tako se je tudi zgodilo. Stal je za dober meter od tal na tako imenovanem „hantu“ (to je voz za premog), izgubil ravnotežje in padel na tla, pa tako nesrečno, da mu je šel neki špičasti železni drog skozi trebuh in ga čisto raztrgal. Nato so ga prepeljali v rudniško bolnišnico in v nekaj urah pa v „Stefaniespital“; tam je po težki operaciji v 24. urah končal svoje cetoče mlado življenje. Bil je v najlepši mladenički dobi, star komaj 23 let. Rojen je bil v Lipjem zraven Sv. Martina pri Kamniku na Zgornjem Kranjskem. Sedaj počiva v črni hladni gomili na pokopališču v Leobnu (Zentralfriedhof). Pogreb se je vrnil dne 19. junija. Velika množica ljudi je spremljala mladega junaka na zadnji poti. Godbeno društvo iz St. Mihaela je sviralo žalostne koračnice na celi poti in mnogi venci so krasili njegovo krsto. Na tem potu izrekam v imenu brata in staršev vsem prijateljem rudarjem najlepšo hvalo, da so se zavedali in storili svojemu delavskemu kameradu zadnjo čast. Naj počiva v miru! Glück auf!

Minister za ljudsko prehrano general Höfer nahaja se je te dni v raznih krajih Štajerske in je imel pogovore z različnimi zastopi. Upati je, da bode imelo to potovanje ministra polni uspeh. Oderuhom ljudstva je treba vsekakor na prste stopiti. Ali tudi tega se ne sme od strani prizadetih oblasti pozabiti, da je bila naša zelena Štajerska doslej vsled vojne grozovito izsesana ter izrabljena. Mi Štajerci smo pripravljeni vse za domovino žrtvovati, ali — bremena naj se ednakomerno na obe državni polovici in na vse kronovine razdelijo.

* * *

Smrtni padec. Iz Steinfelda v Dravski dolini na Koroškem se poroča: Ljudski šolar Sebastijan Lasnik iskal je v gorovju

neko izgubljeno ovco. Padel je čez skale in obležal z zlomljenimi rokami in nogami. Ko so ga čez več dni našli, bil je revček že mrtev.

Deserter in slepar. Blizu Celovca zaprli so orožniki že dalje časa dezertiranega Franca Zych. Fant je že večkrat zaradi vloma kaznovan. Poteval se je okoli Celovca in se predstavljal za elektro-inštalaterja, ki ima razsvetljivo nadzorovanje. Obljubil je, da bode vojaška uprava zaradi pomanjkanja petroleja povsod električne naprave uresničila. Ob tej priložnosti izvabil je kmetovalcem mnogo denarja in skušal tudi krasti. Oddali so ga vojaški sodniji.

Trojčki. V Celovcu je te dni soproga nekega postajenca iz Spodnje Štajerske, ki biva tam kot črnovojnik na dopustu, porodila tri deklice. Mati in otroci so zdravi.

* * *

Sestanek našega in nemškega cesarja. K.-B. Dunaj, 24. julija. Naš cesar je včeraj v nadaljevanju svojega frontnega potovanja bil v okrožju nemške južne armade. Ko je vladar izvedel, da bode kmalu po vrnitvi nemški cesar na vzhodno-gališko dospel, pustil je cesar Karl, ki vsled nujnih državnih poslov svoje vrnitve na Dunaj ni mogel zakasniti, svoj vlak v postaji Podgorce vstaviti, da zamore svojemu prijatelju in zavezniku na avstrijskih tleh roko s tisnit. Tudi cesar Viljem se je v Podgorah vstavil. Oba vladarja pozdravila sta se na posebno prisrčni način. Poiskrenem slovesu nadaljeval je cesar Viljem vožnjo na fronto, cesar Karl pa vožnjo domov. Minister za zunanje zadeve grof Czernin bil je pooblaščen, da spreminemškega cesarja na njegovih poti na fronto.

Promet zasebnih vojnopoštnih zavirkov je pod obstoječimi pogoji dovoljen tudi na vojnopoštni urade št. 252, 384, 456, 457, 458, 459 in 640; ustavljen pa na vojnopoštni urade št. 49, 120, 144, 153, 229, 260, 286, 298, 318, 365, 379, 402, 453, 509, 618 in 634.

Sprejem poštnih zavirkov za Turčijo je zopet dovoljen, toda z omejitvijo, da sme posamezen pošiljalj odpeljati dnevno največ 20 kosov.

Rekvizicija bakrenih cilindrov pri kopalnih pečeh. Po ukazu ministerstva za dejelno brambo z dne 6. decembra 1916 so morali vsi posestniki ali shranjevalci kopalnih peči, priprijenih za kurjavo z lesom ali premogom, te peči do 15. januarja 1917 prijaviti pri občini in pri tem izjaviti, ali hočejo za oddane bakrene cilindre sami preskrbeti nadomestilo, ali če prosijo za nabavo nadomestila. V zadnjem slučaju se oddaja mora izvesti šele potem, ko je bilo nadomestilo uradnim potom dobavljeno. Če pa je posestnik izjavil, da si hoče preskrbeti nadomestilo sam, je bilo treba bakrene cilindre na kasnejše do 25. februarja 1917 ali prodati pri centrali za kovine, akcijska družba na Dunaju, ali pa jih oddati proti povračilu po zakonu o vojnih dajatvah določene cene v znesku 5 kron za 1 kg teže bakra in prevoznih stroškov na c. kr. prevzemno komisijo za kovine in zlitine v Gradcu. Velik del posestnikov in shranjevalcev kopalnih peči pa, kakor se je zvedelo, ni podal niti prepisanega naznamila niti ni izvršil prodaje na centralo za kovine a. dr., ali oddaje na prevzemno komisijo. V bližnjem času se bo vsled tega odredilo, da se potom strog kontrole dožene, kdo ni izpolnil svoje dolnosti za prijavo oziroma oddajo. Po § 9. zgoraj omenjenega ministerstvenega ukaza je namenjena zakasnelim stroga kazna. V lastnem interesu vsakega je, ki bakrenih cilindrov še ni oddal, da jih odpošije še predno se začne kontrola, torej kakor hitro mogoče, na pristojno prevzemno komisijo. Če tudi je izključeno, da bi se nadomestilo dobavilo uradnim potom, se bo vendar poskrbelo, da dobijo tvrdke, ki so prevzete nabavo nadomestnih cilindrov, po možnosti za to potrebljeno nadomestno blago (železno pločevino itd.).

Pridobivanje drevesnega listja za krmo. Z ozirom na neugoden uspeh letošnje prve košnje

je nujno potrebno, da se tudi zeleno in potem posušeno listje porablja kot nadomestilo za živinsko poklajo. C. kr. urad za ljudsko prehrano je odredil, da se ima nabirati zeleno drevesno listje po lozah in logih, lokah in dobravah in sicer po slednjem navodilu: Najkasneje do konca meseca julija se morajo mlade vejice obsekati, povezati v plasti (v butare) in posušiti. Pri tem delu je zaposliti vse one razpoložljive osebe, ki nimajo opravila pri poljedelstvu. V svrhu sodelovanja vojaštva se je obrniti na vojaško poveljstvo. Deželno mesto za krmila in pa prevzemna mesta glavnih nabiralnic morajo prevzeti posušeno drevesno listje. Osobje državnega gozdnega nadzorništva in drž. gozdarske uprave imajo nadzorovati to nabiranje zelenja po gozdovih. — Ono ima tudi dolžnost, vplivati na lastnike gozdov, da v kar najizdatnejši meri podpirajo to akcijo.

Cene za zgodnji krompir. Oblast nam poroča: Centralna pregledovalna komisija za cene je izpoznała kot primereno ceno za zdrav, suhi, zemlje in kali prost zgodnji krompir avstrijske žetve 1917: za vse vrste 30 K za 100 kilogramov, za posebno izbrano blago („Kipfler“) pa 60 kron. Kdor to ceno prekorači, naj si bode to potem kupec ali prodajalec, se strogo kaznuje.

Nabiranje denarja za pomiloščene veleizdalce. Pri mestni hranilnici v Pragi se je napravilo nabiralnico za pomiloščene veleizdalce. Vodja je neki dr. V. Pospišil. Češki listi objavljajo oklice za darila, ki se bodojo tem pomiloščenim veleizdalalcem izročila. — Pač lepo! Po našem mnenju bi bilo pa mnogo lepše, ako bi se nabiral denar za uboge vojne invalide, za vdove in sirote po padlih junakih avstrijske domovine, ne pa za ljudi, ki imajo tisočerov življenj naših vojakov na vesti!

Začasno odpuščeni in na dopustu se nahajajoči kot navijalci cen. Uradno se razglaša: Dognalo se je, da se izvršijo navijanja cen v večjem številu od oseb, ki so od aktivne vojaške službe odpuščene, ki so na dopustu ali pa služijo na sedežu svojega obrata ter imajo s tem priložnost, svoje zasebne kupčje nadaljevati. Skrbelo se je torej, da se proti takim osebam, v kolikor jih ne more civilna sodnija zasledovati, napravi naznanilo na pristojno vojaško sodnijo. Poleg tega bodo pristojna mesta pregledala, ako bi se ne dalo tem osebam oproščenje ali dopust razveljaviti, oziroma jih v drugi službeni kraj premestiti. — Po našem mnenju jako pametna, skrajno potrebna in nujna odredba! Ako je človek že oproščen od najtežje domovinske službe, potem naj svoje uboge soprevivalce vsaj ne odira!

Zadnji telegrami.

Rusi na Tatarskem prelazu vrženi.

A v s t r i j s k o u r a d n o p o r o č i l o o d s r e d e .

K.-B. Dunaj, 25. julija. Uradno se danes razglaša:

Vzhodno bojišče. V vzhodni Galiciji so bile včeraj operacije zaveznikov z novimi uspehi kronane. Avstro-ogrške čete so Stanislav in Radworno, nemške sile pa Tarnopol zavzele. Za sovražnikom prodirajoči zbori zadeli so večkrat na novo ozivljajoči se ruski odpor. Severno krilo armade v. Kővessa vrglo je Rusi ob Tatarskem prelazu v hudi borbi iz njih visočinskih postojank. Bystryčko-Nadworansko zamogle so avstro-ogrške in nemške čete šele po znatnih bojih prekoračiti. Tudi v okolišu spodnje Zlate Lipe vstavili so se Rusi opetovano. Južno od Tarnopola vrgel je sovražnik zaman velike množice nemškim regimentom nasproti. V gozdnih Karpatih je med Tatarskim prelazom in Susito delovanje sovražnika opesalo. Severno Putna dolina ponovil je svoje napade. Njegove naskočne kolone so bile po ozko omejenem začetnem uspehu vstavljenne.

Italijansko bojišče. Živahnega delovanja ob Soči trajalo je včeraj naprej.

Šef generalštaba

Stanislaw in Tarnopol zopet v naši roki.

K.-B. Dunaj, 25. julija. Iz vojno-tiskovega urada se piše: Avstro-ogrške čete Stanislav, nemške čete pa Tarnopol zavzele.

Naše in nemške velike zmage nad Rusi.

Nemško uradno poročilo o srednji

K.-B. Berlin, 25. julija (W.-B.) Izlikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Bojevna fronta v Flandriji je bila včeraj prioriteta ogromnejših artiljerijskih bojev, ki so trajali do noči. Močni angleški poizvedovalni sunki pa navljujali so se v raznih oddelkih; vsi so bili v naših odprtinskih postojankah zavrnjeni. — Armada nemškega prestolonaslednika na Winterbergu doživeljila so Francovsled izjavljenja večih močnih napadov za naše nove postojanke poraz. Toda uporaba neke sveže divizije ni dosegla nobenega uspeha.

Vzhodno bojišče. Fronta pri Leopoldu. Armada v. Eichhorn.

Pod vtičom svojih neuspehov in žrtev je novo napadel. — Armada v. Böhmen in Möll. Naše prodiranje gre nezadržljivo naprej. Pod očmi Njeg. Veličanstva nemškega cesarja odbile so naše divizije med Tarnopolom in Trembowlo močne ruske napade in zavzele v naskoku visoko vzhodnega brega Sereta. Tudi se je zopet velika ruska napade zavrnito. Tarnopol je zavzet. Bližamo se Buczacu. Stanislav in Radworno sta v naši roki! Zadnje čete sovražnikov so bile povsod vržene. — Fronta nadvojvoda Jozefa. Čete severnega krila držijo za Karpati prednji zemlji prodirajočimi silami ednaki korak. Južno Tatarsko prelaza drži nasprotnik še svoje postojanke. V južnem delu Karpat vdrži je sovražnik v dolini Susite v naše čerte. Vstavili smo njegov sunek.

Prvi generalkvartirmoždej Ludendorff.

Nad 60.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 24. julija. Novi uspeh podmorskih čolnov v zatvorenem okružju Anglie: 26.000 prostornih ton. Novi uspeh podmorskih čolnov v Srednjem morju: 9 parnikov in 7 ladij na jadre z okroglo 35.000 prostornimi tonami.

Vsi v nedeljo dne 28. julija ob pol 10. uri V „Vereinshaus“ v Ptuju na shod.

Loterijske številke.

Gradec, 18. julija 1917: 16, 70, 22, 78, 87. Trst, 25. julija 1917: 85, 70, 28, 56, 41.

Neoženjen dober

mlinar

se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji v umetni mlin. Ponudbe sprejema Ivan Stadler, Sv. Peter pod Sv. Gorami.

222/17

13

V imenu Njeg. Veličanstva cesarja!

C. k. okrajna sodnija v Ptiju je danes navožnosti državno-pravnega funkcionarja Histolitscha, v odstotnosti obtoženca Antona bugmann in v navožnosti branitelja Koga o obtožbi razpravljal, ki jo je umi obtožitelj proti Antonu Schugmann v. S. Lenartu sl. g. dne 19. maja 1874, Sv. Marjetu pri Možgancih pristojnemu, oženjenemu pekovskemu mojstru in tanjevu v Gorišnici, sprožil zaradi prestopka 18. naredbe glede navijanja cen in o obtoženca stavljem predlogu na kaznovanje, utravo spoznala:

Obtoženec Anton Schugmann je dolžan, da je v aprilu 1917 v Gorišnici v izrabljaju nad vojnega stanja nastalih izrednih razmer in evir in spodnej niti (Unterfaden) očitno velike cene od 1 K 80 h. ozir. 2 K 40 h. in nakupnih cenah 1 K 40 h. ozir. 1 K 90 h. zahteval in se zaradi s tem vtemeljeni presek navijanja cen po § 18 ces. nar. z dne 1. avgusta 1916, d. p. l. štev. 261 s vporabo 366 k. p. kaznuje na

tri (3) dni zapora

denarno globo 100 kron, oziroma nadaljih 4 dni zapora, nadalje v zmislu § 389 k. r. na povračilo troškov kazenskega postopanja in izvršitve.

V zmislu § 23 imenovane cesarske nade se mora razsodbo na troške obsojenca "Grazer Tagespost", "Grazer Tagblatt" in "Štajercu" objaviti.

C. k. okrajna sodnija v Ptiju od V., dne 19. julija 1917.

337

Franz l. r. Dr. Fürstbauer l. r.

Franz Schönlieb
Gewehr fabrikant und Besitzer, Ferlach, Kärnten. 294

Direktni nakupni vir za moderne lovski puške. Reparature, prenaredbe, strokovnjak, zlasti nove cevi z nedoseženo sigurnostjo strela in nova krita najem je. 294 Ilustrirani cenik brez stroškov.

Kupim

ročni mlin
(Žrmilje) stari ali novi tudi samo kamenje vsake velikosti. K. Fani Uncic 105, Rakek, Kranjsko. 334

Mu hoče svoje posestvo ali obrft na Dunaju ali provinci Nitro in diskretno prodati, naj se obrne na Handelsverkehrszeitung „HAVEG“, Wien, I. Gieslastrasse 5, telefon interurban 8275, 159 in naj zahteva v svrhu ogleda ter informacije brezplačni obisk našega strokovnega uradnika.

Delavci se sprejmejo

pri firmi

Westermann & Comp.

Diemlach bei Bruck a. d. Mur.

Odra oskrba, visoka plača, stanovanje prosto. Po 4 tednih se polovično vozno karto povrne.

Naznana pri

stavbenemu vodju Schocher.

s 4 do 5 ali večimi delavskimi močmi, med njimi 2 moža, sprejme se pod dobrimi pogojih. Richard Ogrisek, Maribor, Langergasse. 235

Najlepši kinč

ženske so krasna
velika trdna prsa.

Ženske, ki se v tem oziru ne čutijo popolne, naj pišejo zaupljivo na Ida Krause, ki podeli popolnoma brezplačno na podlagi svoje priznane metode diskri, nasvet za doseglo idealnih polnih oblik. Ida Krause, Preßburg (Ogrsko), Schanzstraße 2, Abt. 109. 275

Sadje

za prešanje. Jabolka in hruške

v vsaki množini želi kupiti pri takojšnjem prevzetju ali pa pozneje. 332

F. Kling, Obstpresserei,
Dunaj, XVI., Kirchstetterngasse 46.
Telefon 20603.

Ni več zobobola,

ne noči brez spanja. »Fides« odpravi bolečine pri votilih zobe, kakor pri najtrdno vratnejših revmatičnih zobnih bolezni, kjer ni pomagalo nobeno sredstvo. Ako ni uspeha, denar nazaj! Cena K 2—, 3 tube K 5—, 6 tub K 8—. Nobenega zobnega kamena več. Smeño-bele zobe dosežete s „Kris“-zobno vodo. Takojšnji učinek. — Cena K 2—, 3 steklenice K 5—. Kemeny, Kaschau I., poštni predal Z. 26, Ogrsko. 230

Armadne ure na napestnik.

natančno regulirane in repasirane. — Nikel ali jeklo K 25—, 30— ali 35—. Z radium svetilom K 30—, 35—, 40—. Srebrne ure na napestnik (Zugarmbanduhren) K 50, 60 3 leta pisemne garancije. Razpošiljatev po potrebi. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. **Prva fabrika ur HANNES KONRAD,** c. in kr. dvorni lferter Brlx Nr. 1503 (Češko). Glavni katalog zastonj in poštne proste. 387

Želim kupiti 321

posestvo

v okolici Ptuja v Grajeni, Krčovini ali Sv. Martinu ali Mariboru. Veličina 15 do 16 joh s hramom in kaj h temu spada. Kdo želi oddati, naj pove upravnemu tega lista.

Majerski

in viničarski ljudje

se sprejmejo v hotelu „Stadt Wien“, Maribor. 312

U VIII 263/17—3.

C. kr. okrajno sodišče v Mariboru odd.

VIII je razsodilo:

Obtoženec **Franc Rath**, 85 let star, rojen v Lembachu, kat., vdovljen, posestnik v Vrhovem dolu, do sedaj nekaznovan

je kriv

da je 11. maja 1917 v Vrhovem dolu, izrabljajoč izredne, po vojnem stanju povzročene razmere zahteval od **Henrika Heriča** za mernik semenskega krompirja, težek 55 kg, 24 K, toraj za potrebščino očividno pretirano ceno, in je zakrivil s tem prestopek draženja po § 20 ces. nar. z dne 14. marca 1917 štev. 130 drž. zak. in se obsodi po istem postavnem določilu z uporabo §§ 266 in 261 kaz. zak. na

300 (tristo) kron

denarne globe, v slučaju neizterljivosti na 7 dni zapora in v zmislu § 389 kaz. pr. r. na povrnitev stroškov kazenskega postopanja.

Ob enem se v zmislu § 45 št. 2 zgoraj navedene ces. naredbe odredi, da se ta sodba brez razlogov enkrat objavi v listih „Slovenski Gospodar“ in „Štajerc“ na stroške obtoženca ter javno nabije v občini Vrhov dol.

Nadalje je obtoženec v zmislu §§ 366 in 369 kaz. p. r. in § 20 št. 5 zgoraj navedene ces. naredbe dolžan, zasebnemu udeležencu **Henriku Heriču**, viničarju v Hrastju, povrniti preveč plačan znesek K 11-35.

C. kr. okrajna sodnija
v Mariboru, dne 1. junija 1917. 331

329

LES

pravega kostanja, hrasta ter jelše

za ekstrakcijo od 8 cm naprej, močne veje in debla, tudi kole, sveže ali suhe, kupuje po vagonih po najvišjih cenah za takojšnjo ali dobavo do konca leta **Franc Kupnik**, Konjice.

Malinov sok (Himbeersaft)

kupuje v vsaki množini **J. Homann**, Post Kühnsdorf, Kärnten. 333

330

Kupim vsako množino kostanjevega, hrastovega in orehovega lesa

tudi cele vagone, po najvišji dnevni ceni. Ponudbe je poslati na naslov: **Josip Zalar**, Sv. Duh-Loče.

330

Sutinsko na Hrvatskem radio-aktivna termalna kopelj

37.5 C, 44.7 Volt.

Soba K 1— do K 4—, kopelj K 1— do K 2—, penzija vštevši kruha K 10—. Železniška postaja „Sutinske toplice“, pošta Mače. 319

319

Mlinarji pozor!

Mühlerbeutel
pajtelje za mlinarje
se dobi pri

Slawitsch & Heller trgovina Ptuj
v 70

Molitveniki

slike svetnikov, križi, medalje
rožni venci
in druge potrebščine za Božji pot
vedno v zalogi po najnižjih cenah pri

firma Josef Martinz
Maribor.

247

Brata Slawitsch
v Ptaju

Florianiplatz in Ungartorgasse

priporoča izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledenih cen
Singer A ročna mašina K 100—
Singer A . . . . . K 120—
Dürkopp-Singer . . . . . K 150—
Dürkopp-Ringschiff za šivlj . . . . . K 200—
Dürkopp-Zentralbobbin za šivlj . . . . . K 200—
Dürkopp-Ringschiff za krojače . . . . . K 250—
Dürkopp-Zentralbobbin mit versenkbarem Oberteil, Luxusausstattung g . . . . . K 250—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje . . . . . K 250—
Minerva A . . . . . K 200—
Minerva C za krojače in čevljarje . . . . . K 240—
Howe C za krojače in čevljarje . . . . . K 150—

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. — Najine cene so nižje kakor povsod. — Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost je te istimiznana, kateri imajo mašine od nas.
Cenik brezplačno.

408

Gloria

vojni
usnjati čevlji.

Za otroke
vel. 26—34
K 22·90

Za ženske
vel. 35—40
K 28·70

Za gospode
vel. 41—45
K 32·30

Glasom post. predpisa je cena v vsakem paru vidno višnjena. Na razpolago v vseh velikostih. Pri naročilu je navesti natanko velikostno število ali pa dolgost noge. Izmenjava dovoljena. Razpošiljatev po "Gloria" Schuh-Niederlage Jak. König, Wien, III/251, Blüttengasse. 268

Zastonj in poštnine prosto

dobi vsakdo na željo moj glavni katalog z okroglo 4000 podobrami o urah, zlatem, srebrnem, godbenem, brivrem blagu. Violine za šoljarje in koncerte po K 12, 14, 16, 22, 30, 40, in višje. Dobre harmonike po K 8, 10, 12, 14, 16, 22, 30, 40, 50 in višje. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljatev po povzetju ali naprej plačilu po razpošiljalni hiši Hanns Konrad, c. in k. dvorni literant Brüx st. 1740 (Češko). 5

5

Avtomatični lovilec za podgane

K 5·80, za miši K 4·—, vlovi brez nadzorstva do 40 kom. v eni noči, ne zapusti duha in se postavi sam. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnih pisem. Razpošiljatev po postojanju, poština 80 vin. Export-haus Tintner, Wien, III., Neulinggasse Nr. 26/P. 38

Mestna posredovalnica
(Wohnung- und Dienstvermittlung)

za

službe, učence, stanovanja in posestva
v Ptaju

izvršuje

vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Vojni otrok

nadomestilo mila iz finega Kaolina. Čisti izborna. Aromatičen. Poštna kiša 36 kosov 7 K 60 franko povzetje. Za trgovce, krošnjarje, obiskovalce sejmov dobro idoče blago. Franc Klinger, Komotau, Česko-

327

Pridni

zidarji
in pomožni

delavci

se pri novi zgradbi letalne vojašnice na letališču v Celovcu takoj sprejemajo. Plača za uro za zidarje do K 1·30, za pomožne delavce K —85. Dobi se oskrbo in stanovanje. Sprejem se zgodi naravnost pri zgradbi ali pa po Baukanzlei Alkier, Graz, Jakominiplatz Nr. 14. 320

Štedilnost

na celi črt

označuje vestnost meščana v vojni. Kdor rabi Lysoform, štedi na mo in zdravju, da bode obstal v bodo gospodarski vojni.

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptaju.

Cas za kopanje: ob delavnikih od 18. ure do 1/2 ure popoldne (biagaja je od 12. do 1. ore aprila), ob nedeljnih in prazničnih od 11. do 1/2 ure popoldne. 1 kopelj z vrednim zrakom, nam "Brausebad" z rjaku K —70

Mestna hranilnica v Ptaju

sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vlog e.

Ravnateljstvo.

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre in žejo gaseče, si lahko vsaki sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za: ananas, jabolčnik, grenadine, maličovec, poprova meta, muškatelec, pomarančnik, dišeča perla, višnjevec, skaziti se ne more. Ta domača pijača se lahko piše poleti hladna, pozimi tudi vroča, namesto rumu in žganja. Snovi z natancnim navodilom stanejo K 12·— franko po povzetju.

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 636, Morava.

Diamanti za rezanje stekla

Od steklarskih diamantov zamoren sedaj le:

Štev. 4 po K 11·70 in Štev. 5 1/4 po K 16—

pošiljati, ker je dovoz diamantov podvezan in doba surovega blaga tako težka ter le po viških cenah mogoča. Troški za povzetje stanjo 55 vin.

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 636, Morava.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krema Grolich z zravn spadajočim milom vse solnicne pege, maroge, solnicne oprekline, oglice, obrazno dretičko itd. in ne ohranijo kožo mladostno svežo in nežno. Cena K 5·75 s poštnino vred. 3 porcije stanejo K 16—. 6 porcij K 30·70. Vse brez kakih nadaljnih stroškov Naslov za na-ročila: 434

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 636, Morava.

Rydyol je rožnata voda.

ki rdeče, svete in sive las in brade za trajno temno pobarva, i steklenica s poštnino vred K 2·70.

Rydyol je rožnata voda. bleda lica. Učinek je čudovit. —

i steklenica s poštnino vred K 2·45.

Po povzetju 55 v heč. Naslov za naročila:

Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 636, Morava.